PES
V SOUČASNÉ SVĚTOVÉ FOTOGRAFII
PO ROCE 2000
DOG IN CONTEMPORARY WORLD PHOTOGRAPHY SINCE 2000

Lenka Konečná

OBOR: TVŮRČÍ FOTOGRAFIE
VEDOUCÍ PRÁCE: MGA. PETR VILGUS, PH.D.
OPONENT: ODB. AS. MGA. KAREL PONEŠ

INSTITUT TVŮRČÍ FOTOGRAFIE

TEORETICKÁ BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Slezská univerzita v Opavě
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Institut tvůrčí fotografie
Opava, 2015

ABSTRAKT

Tato práce se snaží zmapovat současné světové autory, kteří se ve své tvorbě zaměřují na téma psa. V úvodní části se zabývá historií vývoje psa, dále historií psa ve fotografii a jejími průkopníky. Vlastní text je pak výčtem autorů, kteří pracují s tímto tématem poslední desetiletí. Práce je doplněna o sociální hlediska a v neposlední řadě o autorčin pohled na toto téma.

ABSTRACT

This thesis concerns contemporary world photographers who focus their work on dogs. My work will lead you through a history of dog's evolution, beginnings of the dog photography and introduce you the first pioneers. Then we will continue with a list of photographers who have focused on dogs in the last ten years. The work also describes the social and my own perspective of this topic.

KLÍČOVÁ SLOVA

Pes; pes ve fotografii; současná fotografie; historie

KEYWORDS

Dog; dog in the photography; Contemporary Photography; history

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Akademický rok: **2014/2015**

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení:	**Lenka KONEČNÁ**
Osobní číslo:	**F100775**
Studijní program:	**B8204 Filmové, televizní a fotografické umění a nová média**
Studijní obory:	**Tvůrčí fotografie**
	Tvůrčí fotografie
Název tématu:	**T: Pes v současné světové fotografii po roce 2000**
Téma anglicky:	**T: Dog in contemporary world photography since 2000**
Zadávající ústav:	**Institut tvůrčí fotografie**

Zásady pro vypracování:

Tato práce bude mapovat současné světové autory, kteří se ve své tvorbě zaměřují na téma psa. Bude se zabývat historií vývoje psa, dále historií psa ve fotografii a její průkopníky. Práce bude doplněn o sociální hlediska a v neposlední řadě o autorčin pohled na toto téma.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

COLEMAN, A.D., Looking at Photographs: Animals, Chronicle Books , 1995.
ERWITT, Elliott, Dog Dogs, Phaidon, 1998.
ERWITT, Elliott, Elliott Erwitt's Dogs, teNues, 2012.
JOHNSON, Catherine, Dogs, Phaidon, 2007.
MIKULICA, Vladimír, Poznej svého psa etologie a psychologie psa, 2. Vyd, Nakladatelství Dialog, 1991
SILVERMAN, Ruth, The Dog: 100 Years of Classic Photography, Chronicle books, 2000.
WEGMAN, William, Hello Nature, Prestel, 2012.
WEGMAN, William, Funney Strange, Yale University Press, 2006.
WEGMAN, William, William Wegman's Wegmanology, Turnaround, 2001.
WEGMAN, William, William Wegman's Pups, Turnaround, 1999.

Vedoucí bakalářské práce: **MgA. Petr VILGUS, Ph.D.**
Institut tvůrčí fotografie

Datum zadání bakalářské práce: **10. ledna 2015**
Termín odevzdání bakalářské práce: **4. května 2015**

Prof. PhDr. Vladimír BIRGUS
vedoucí ústavu

V Opavě 11. ledna 2015

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem práci vykonala samostatně a použila pouze citované zdroje. Souhlasím se zveřejněním práce formou zařazení do Univerzitní knihovny Slezské univerzity v Opavě a knihovny Uměleckoprůmyslového muzea v Praze a na internetové stránky Institutu tvůrčí fotografie.

Lenka Konečná

Ve Ždánicích, 1. června 2015

PODĚKOVÁNÍ

Mé poděkování patří především MgA. Petru Vilgusovi, Ph.D. za vedení této práce, mé rodině, Zbyňkovi za cenné rady a korekturu, Benovi, Garpovi, Charliemu, Majle, Enny, Profouskovi a Fusce i všem dalším čtyřnohým chlupáčům.

OBSAH

ABSTRAKT 2

KLÍČOVÁ SLOVA 2

OBSAH 7

ÚVOD 8

HISTORIE VÝVOJE PSA 10

PES V LIDSKÉ SPOLEČNOSTI 11

ZOBRAZENÍ PSA VE FOTOGRAFII 13

PRŮKOPNÍCI FOTOGRAFIE PSŮ VE SVĚTĚ 16

AUTOŘI, JEJICHŽ TVORBA JE PRIMÁRNĚ ZAMĚŘENA NA PSY 20

- MARTIN USBORNE 20
- RACHAEL HALE 25
- ALICJA ZMYSŁOWSKA 26
- RON SCHMIDT 27
- TRAER SCOTT 28
- THERON HUMPHREY 29
- SETH CASTEEL 33
- ROBIN SCHWARTZ 34
- SAROLTA BÁN 35
- ELKE VOGELSANG 36
- SERENAH HODSON 38
- VALERIE SHAFF 39

AUTOŘI, KTEŘÍ SE FOTOGRAFII PSŮ VĚNUJÍ POUZE OKRAJOVĚ 40

- JAMIE CLAUSS 40
- YUN-FEY TOU 41
- SEBASTIAN MAGNANI 43
- CARLI DAVIDSON 45

ZÁVĚR 46

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY 47

JMENNÝ REJSTŘÍK 53

ÚVOD

Pes hraje důležitou roli v životě člověka již od pradávna. V současnosti je fotografie nejčastějším médiem jeho zobrazování. A právě s nástupem fotografických technik můžeme pozorovat člověka a jeho prostředí, kde mnohdy pes byl a stále je jeho nedílnou součástí. Na konci 20. století se u mnohých fotografů stává pes stále oblíbenějším tématem. Tento tvor již dávno neplní jen funkci, pro kterou byl vyšlechtěn. Pro mnohé je však čtyřnohé zvíře daleko víc než jen štěkajícím tvorem na obojku. Je společníkem, partnerem a mnohdy také nezbytností. Dokáže zachraňovat životy, chránit majetek a v neposlední řadě je to „balzám na duši". Proto jsem se rozhodla tuto práci věnovat právě psům.

Fotografie jako taková je především o člověku. Pokud se na ní objeví pes, ve většině případů zůstává v pozadí. Jde o fotografie reportážní, portrétní, módní a jiné. Pokud je některý z autorů natolik odvážný a snaží se o zobrazení samotného psa, ještě stále se setkáváme s názorem, že jde o jeden z mnoha kýčů. Ovšem jak pro koho?

Já bych se v této teoretické práci chtěla zabývat autory, v jejichž tvorbě je pes zobrazován jako dominantní prvek. U některých fotografů se jedná o celé jejich dílo, u jiných jde třeba jen o určité období nebo pouze o ucelený soubor. Někteří se řadí mezi amatérské fotografy, jiní jsou světově uznávaní. Něco je ale spojuje – jejich fotografie se zabývají psem jako opravdovou bytostí. Jeho zobrazení je někdy laskavé, jindy drsné. A v některých případech aranžované. Přesto to jsou fotografie s výraznou uměleckou kvalitou.

I u nás jsou poměrně silně zastoupeni autoři, kteří se tomuto tématu věnují. Např. **Karel Čapek**, známý český dramatik a spisovatel, vydal ve třicátých letech dvacátého století knihu, kterou doplnil vlastními fotografiemi nového přírůstku do své domácnosti. Pojmenoval ji „Dášeňka, čili život štěněte". Byla určena pro dětského čtenáře. Dášeňka se nesmazatelně zapsala do povědomí české kulturní scény, dočkala se devíti vydání a dokonce byla zfilmovaná jako večerníček pro děti. Ovšem nejznámějším dokumentaristou psí tématiky u nás je **František Dostál**. Jeho jméno je spjato s fotografickým humorem a groteskou. Prvotní inspirací mu byly snímky Eliota

Erwitta z knihy „Bitch of sun“. Vydal řadu úspěšných publikací: „Život je pes“, „Lidé pravdě podobní“, „Život na psí knížku“ nebo „Život je prevít, ale krásnej…“, kde se objevuje pes po boku člověka velice často. V roce 2000 vydal publikaci s vyloženě psí tématikou „Psi – Dodal Dostál“. Nebo mladší z autorů – **Antonín Malý**. Fotografuje psy pro vlastní zábavu i potěšení druhých. Jedná se většinou o stylizované velkoplošné fotografie. Některé jeho psí kompozice připomínají tvorbu Williama Wegmana. Záměrně se pohybuje na hranici kýče, aby vyvolal reakce. Psa také spatřujeme ve fotografiích Josefa Koudelky, Pavla Štechy, Igora Dvořáčka nebo v dokumentárních publikacích Vladimíra Birguse, Miloně Novotného, Petra Velkoborského, Viktora Koláře, Dany Kyndrové, Ivana Lutherera, Jiřího Hankeho, Jaroslava Kučery, Jiřího Davida, Tomáše Pospěcha, Bronislava Boby, a dalších.[1]

Tato práce se zaměřuje na fotografy světové, proto českým autorům záměrně neposkytuje větší prostor. Vzhledem k rozsáhlosti tohoto tématu jsem se rozhodla bakalářskou práci omezit pouze na současnost, tedy na posledních cca 10 let fotografie ve světě.

[1] BENDOVÁ, Markéta. *Pes v české fotografii*. Opava, 2004. Bakalářská práce. Slezská univerzita v Opavě. Fakulta filozoficko-přírodovědecká. Vedoucí práce Prof. Mgr. Jindřich ŠTREIT.

HISTORIE VÝVOJE PSA

O původu domácích psů (Canis lupus f. familiaris) se mnoho let tradovalo, že si dávní lidé brali domů roztomilá vlčí štěňata, vychovávali je a ochočovali, až se z divoké šelmy stal nejlepší přítel člověka.[2] Dnes již víme, že tento proces byl trochu složitější. Pes jako takový vznikal mezidruhovým křížením psů rodu Canis[3] na daném území.

Podle archeologických nálezů a výsledků genetických studií můžeme domestikaci těchto šelem řadit do období neolitu (10 - 15 000 let př. n. l.). Historie psa je tedy úzce provázaná s historií člověka. Psi se začali vyskytovat v oblastech, kde se usazovali lidé, kteří zakládali osady a rozvíjeli zemědělství. Postupně se tento druh zvířat začal objevovat i v oblastech, kde se předtím volně nevyskytoval (Indonésie, Austrálie, jižní Afrika a jižní Amerika). Lidé během té doby poznali cenu psa jako hlídače a pomocníka. Pokusili se o cílený chov psů, aby zachovali jejich potřebné povahové rysy a schopnosti.

Chov psů jako samostatná věda se začal formovat až v 18. stol. v Anglii. Zde byl chov na vysoké úrovni a právě tady se konala roku 1859 první výstava psů. Dokonce roku 1873 byl založen Kennel Club, organizace chovatelů čistokrevných plemen psů. Na světě neexistuje jiný druh zvířat, který by vykazoval tolik odlišností v rasách, jako je tomu u psů – velikost, osrstění, barva, využití. A tak dnes máme plemena společenská, lovecká, pastevecká, pro práci u policie, armády i u záchranářů, slepecká, asistenční, venkovní i do bytu. A to vše díky genetické selekci.

Pes je tvor, kterého si člověk nikdy nemusel podrobovat násilím nebo s ním dokonce svádět bitvy – ani v pravěku se nesetkáme se skalními rytinami či jinými doklady, které by podobné situace zobrazovaly. Znamená to, že psi vždy byli spojenci člověka ze své vlastní vůle a že vztah mezi psem a člověkem se utváří na základě přátelství a vzájemné důvěry.[4]

---

[2] MARTINOVÁ, Zdena. *Pes není ochočený vlk: Jak vznikl nejlepší přítel lidí* [online]. 2013 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.abicko.cz/clanek/precti-si-priroda/14107/pes-neni-ochoceny-vlk-jak-vznikl-nejlepsi-pritel-lidi.html

[3] Psovití (z latinského *Canis* = pes) jsou většinou masožravci případně všežravci. Do této čeledi patří psi, vlci, lišky, kojoti a šakalové. Mají výborný čich, žijí samotářsky nebo ve smečkách, jsou výbornými lovci.

[4] MORAVCOVÁ, Lucie. *Kdo ochočil psa?* [online]. 2006 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://svetzvirat.unas.cz/historiepsa.htm

PES V LIDSKÉ SPOLEČNOSTI

Pes, jak je známo, nejvíce z domácích mazlíčků ovlivňuje životní styl člověka. Důvodů, proč si lidé pořizují právě psa, je mnoho. Například mají obecně kladný vztah ke zvířatům. Velký podíl na formování takového vztahu má bezesporu výchova a osobní zkušenost. Lidé, kteří často přicházeli se psem do kontaktu v dětství, ať už byl součástí rodiny nebo to byl pes od sousedů, budou pravděpodobně takový kontakt vyhledávat i v dospělosti. Je pro ně důležitá jejich přítomnost a kontakt stejně, jako by šlo o jejich lidské přátele.

Důležitá je i emocionální stránka věci. Proč tedy mají lidé tolik rádi psy? Protože psi mají rádi je. A to bez výhrad. Lidé zklamaní přetvářkou a neupřímností v lidské společnosti oceňují na psech především to, že ve svých citech nejsou schopni předstírat. Etologové by však mohli namítat, že ačkoliv psi emoce mají, nejsou zdaleka tak komplexní jako ty lidské. Psi jsou velmi vnímaví k jednotlivým druhům energie, kterou právě člověk nebo jiné zvíře vysílá. Ať už jde o pozitivní či negativní, pes je schopen na ni reagovat.[5] Majitel se pak může domnívat, že právě jeho Alík ví, proč je zrovna smutný. I přesto všechno vnímáme psy jako silný emočně stabilní prvek, který nás nikdy nezradí a bude nás vítat s neskonalou radostí.

Pes může i částečně nahrazovat mezilidskou komunikaci. Zvláště u lidí, kteří kontakt s jinými postrádají. Dobrým příkladem mohou být lidé staršího věku. Mohou si připadat nepotřební a právě péče o psa jim částečně může dodat pocit vlastní užitečnosti a odpovědnosti. Pes je výborným sociálním stimulantem. Majitelé psů snadněji navazují kontakty s ostatními pejskaři. Zvířecí společník jim také pomáhá udržet radost ze života a odvádí myšlení od starostí. Další skupinou mohou být i děti, které jsou buďto jedináčci, nebo prostě jen špatně navazují kontakt s ostatními. Vztah mezi psem a dítětem může být velice silný a může ovlivnit dětský pohled na okolní svět – takové děti pak mohou být více soběstačné, méně sobecké a skrze zvíře se zvládnou lépe zapojit do kolektivu. Čím dál častěji se dnes setkáváme s tím, že pes může být pro

[5] MILAN, Cesar. *Krátký návod, jak udělat psa šťastným*. Bratislava: Timy partners spol. s. r. o., 2013. ISBN 978-80-89311-34-7

některé páry jakousi náhradou rodičovství. U mladých lidí může jít o to vyzkoušet si, jaké to je společně o někoho pečovat, rozdělit si role a zodpovědnost, které se společně učí ještě předtím, než si pořídí vlastního potomka. Starší manželé, kteří se ocitají ve fázi tzv. prázdného hnízda, se díky psovi mohou opět podílet na péči, nebo se i naučit spolu znovu komunikovat. V neposlední řadě jsou tu tzv. singles, kteří žijí sami, odmítají manželství i rodičovskou instituci a většinou argumentují tím, že je příliš nezodpovědné přivést do tohoto světa dítě. Pes je pro ně proto vhodným společníkem.[6]

Poslední skupinu můžeme nazvat Pes jako pomocník. Sem řadíme psy, jejichž životní náplní je především pomáhat lidem. Do této kategorie řadíme psy služební – většinou jde o psy policejní, záchranářské, celní správy, pohraniční a vězeňské služby nebo psy dalších obranných složek. Jejich úkolem je zadržet pachatele, vyhledat drogy, výbušniny, pohřešované osoby, lidské ostatky nebo jen dohlížet na pořádek. Patří sem i psi, kteří pomáhají lidem se zdravotním handicapem. Psi asistenční – nahrazují službu asistenta nebo rodinného příslušníka. Vodící psi – pomáhají lidem se zrakovým postižením. Signální psi – jsou určeni pro neslyšící. Léčebným kontaktem člověka se psem se zabývá celý obor - canisterapie. *„Canisterapie přispívá k rozvoji hrubé a jemné motoriky, podněcuje verbální i neverbální komunikaci, rozvoj orientace v prostoru, nácvik koncentrace, rozvíjí sociální cítění, poznávání a složku citovou. Působí také v rovině rozvoje motoriky s atributem rehabilitační práce, v polohování a v relaxaci. Na druhou stranu ale tam, kde je to třeba, psi podněcují ke hře a k pohybu.“*[7] Všichni pracovní psi mají jedno společné – při správném výběru plemene a jednotlivce jsou tato zvířata nezastupitelnou složkou v daném oboru, a to díky výborným vlastnostem, pro které byla vyšlechtěna (jako je čich, rychlost, houževnatost, ochota pracovat).[8]

[6] VANDROVCOVÁ, Tereza. Pes jako typický zástupce zvířat v sociálním světě člověka [online]. 2009 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://humanimal.cz/texty_soubory/pes-ve-svete-cloveka.html
[7] DENNÍ STACIONÁŘ NÁRUČ. *Canisterapie* [online].[cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.os-naruc.cz/index.php?action=20101&id_p_m=51&id_m=94
[8] VANDROVCOVÁ, Tereza. *Pes jako typický zástupce zvířat v sociálním světě člověka* [online]. 2009 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://humanimal.cz/texty_soubory/pes-ve-svete-cloveka.html

ZOBRAZENÍ PSA VE FOTOGRAFII

Dnes můžeme s jistotou říci, že posedlost psími miláčky není záležitostí jen současné doby. Již od starověku má zvíře v umění svou roli. První zobrazení psa ve fotografii se váže k počátkům vzniku fotografických technik, konkrétně k daguerrotypii. Za první fotografii psa můžeme považovat snímek od neznámého autora z roku 1850 s názvem Pudl s mašlí.[9]

Autor neznámý, Pudl s mašlí, 1850

V polovině 19. století se staly velmi populární fotografie carte-de-visite. Byly to malé fotografie velikosti vizitky nalepené na kartonu. Tento formát si nechal patentovat fotograf André-Adolphe-Eugène Disdéri. Tyto malé vizitky se daly snadněji kopírovat, rozdávat mezi přáteli, vkládat do rodinných alb nebo jednoduše nosit u sebe jako

[9] PFLUGHOEFT, Jamie. *The History of Pet Photography* [online]. 2012 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: https://www.safaribooksonline.com/library/view/beautiful-beasties-a/9781118235201/02_Chpt_01.html

vzpomínka. Díky své popularitě se staly levnou a dostupnou variantou klasické kabinetové fotografie. Lidé se začali fotografovat s rodinnými příslušníky, přáteli a jak se postupem času prohluboval vztah mezi zvířetem a člověkem, začali přicházet do ateliérů i se svými psími miláčky. Objevují se snímky z viktoriánské společnosti, kde byli psi hýčkáni a zobrazováni jako členové rodiny.[10]

Autor neznámý, Muž a jeho pes - Carte de Visite

Autor neznámý, Portrét psa - Carte de Visite

Na přelomu 19. století se začala fotografie přesouvat z ateliérů do v exteriéru, a to díky lépe přenositelné technice. A teprve tehdy začala fotografie zachycovat každodenní život. Od té doby se našlo mnoho způsobů, jak zachytit domácí zvířata a vztah mezi nimi a člověkem – od profesionálních portrétů až po opravdu osobní fotografie intimních chvil.[11]

[10] STELTS, Sandra. *19th century photo exhibition looks at Picturing Dogs, Seeing Ourselves* [online]. 2014 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://news.psu.edu/story/330036/2014/10/13/arts-and-entertainment/19th-century-photo-exhibition-looks-picturing-dogs

[11] THE DODO COMMUNITY. *Part Of The Family: Pet Photos Throught* History [online]. 2014 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: https://www.thedodo.com/community/AnimalHistoryMuseum/part-of-the-family-capturing-t-867397442.html

Motiv psa nalezneme v průběhu 19. století i v úzce zaměřených fotografiích – například válka, myslivost ale i běžné společenské kratochvíle.[12]

Autor neznámý, 1944

V současnosti, převážně ve světě, je fotografování čtyřnohých miláčků velmi populární. V USA je to přímo jeden z žánrů – Pet Photography. Řada fotografů amatérů se touto tématikou zabývá. Je to dáno převážně dostupností fototechniky. Už dávno (až na výjimky) fotografové nevyužívají ateliéry. Upřednostňují exteriér, kde je přirozené prostředí i světlo. Psí modelové nezůstávají nehybně sedět, jak tomu bylo v dřívějších dobách. Zachycení pohybu a dynamika je žádoucí. Ale ani portrét nebo klasické rodinné snímky nejsou výjimečné. Dnes tak už nikoho nepřekvapí, že na nočním stolku má člověk portrét svého psa místo dítěte či manželky.

[12] SHORPY PHOTO ARCHIVE. *Dogs* [online]. 2015 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z:http://www.shorpy.com/dog-pictures-and-dog-photos

PRŮKOPNÍCI FOTOGRAFIE PSŮ VE SVĚTĚ

Postavení psa v lidské kultuře se stále mění. Jedním z autorů, který toto téma a tyto změny zachycuje obzvláště laskavým způsobem, je **Elliott Erwitt**[13]. Americký reklamní a dokumentární fotograf (člen agentury Magnum Photos) známý svými černobílými snímky ironických a absurdních situací z každodenního života. Motiv psa se i přes Erwittovo zaměření objevuje tematicky v jeho čtyřech publikacích: Son of Bitch (1974), Dog Dogs (1998), Woof (2005) a Elliott Erwitt's Dogs (2008). Například černobílý snímek čivavy ve svetýrku a čepičce, která důstojně pózuje vedle dlouhých psích a lidských končetin, vyrovnávaje se se svým osudem nepatrného tvora, je exemplární ukázkou Erwittovy schopnosti vcítit se do psychologie fotografovaného – „Mám rád psy. Je snadné je fotografovat. Když chci upoutat jejich pozornost, zaštěkám. Vlastně jsou to lidé se spoustou chlupů."[14] Erwitt sám říká, že jeho cílem nebylo fotografovat psy. Prostě se to takhle stalo. A když si jednou prohlížel své fotografie, uvědomil si, že psi jsou na většině z nich. Mnozí milovníci psů tyto fotografie označují jako „pastvu pro oči". Jsou to fotografie velmi citlivé, inteligentní a jsou pořízeny někým, kdo takováto stvoření opravdu respektuje. Každý obraz nám umožňuje nahlédnout do příběhu tajného psího života.[15]

[13] ERWITT, Elliott. [online]. 2015 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.elliotterwitt.com/lang/index.html

[14] BULÁKOVÁ, Martina. *Krásný život lidí i psů, ale žádné snímky pod psa – to je Elliott Erwitt* [online]. 2010 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/krasny-zivot-lidi-i-psu-ale-zadne-snimky-pod-psa-to-je-elliott-erwitt-1ir-/zpr_archiv.aspx?c=A100223_213131_kavarna_chu

[15] tamtéž

Elliott Erwitt - New York, 1974

V současnosti je snad nejvíce uznávaným v oblasti fotografie psů Američan **William Wegman**[16]. Je jednou z důležitých postav současného uměleckého světa. Průkopník video-makeru, konceptuální umělec, fotograf, malíř, kreslíř a spisovatel. Zpočátku svou tvorbu zaměřil na krátká videa. Na konci 60. let se snažil o koncepční obraz, který by nejlépe mohla vystihnout právě fotografie. Zlomovým se pro něj stává pobyt v Kalifornii, kde si pořizuje svého prvního psa. Toho pojmenovává Man Ray (po významném konceptuálním umělci). Man Ray přinesl do Wegmanovy tvorby nový přístup ke konceptuální fotografii. Wegman brzy zjistil, že jeho psí společník je dokonalý fotografický objekt. Man Ray si zahrál i ve Wegmanově krátkém videu Hodina pravopisu, ve kterém Wegman psovi trpělivě vysvětluje pravopisné chyby v testu. Uvedené snímky a video se staly velmi populární. Man Ray se stal později natolik slavným, že ho týdeník Village Voice pojmenoval Man of the year 1982. V roce 1986 přichází do rodiny Wegmanových další přírůstek – výmarský ohař Far Ray. Man Ray, Far Ray a jejich potomci se stávají nejznámějšími modely v současné psí fotografii. Wegaman čtyřnohé bytosti stylizuje a obléká do nejrůznějších kostýmů a staví je do krkolomných a komických póz. Poprvé své psy představil v krátkém shotu pro Sesame

[16] WEGMAN, William. [online]. 2015 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.wegmanworld.com/

Street (oblíbený vzdělávací seriál pro děti) v roce 1989. Od té doby se zde objevuje pravidelně. Ve své tvorbě velmi vtipně zobrazuje tři generace výmarských ohařů. Vydává desítky knih a je zastoupen v řadě galerií a muzeí po světě.

William Wegman, Funny/Strange, 2006[17]

[17] SIMON, Joan, WEGMAN, William. *Funney Strange.* Yale University Press, 2006.

William Wegman, 'On Set', 1994.

AUTOŘI, JEJICHŽ TVORBA JE PRIMÁRNĚ ZAMĚŘENA NA PSY

Je celkem složité obsáhnout v této práci všechny autory, kteří se zabývají fotografováním psů nebo zvířat jako takových. Zejména proto, že vlastnit domácího mazlíčka se v dnešní době stává stále větším trendem. Je důležité rozlišovat žánrovost těchto fotografií, stejně jako zaměření autorů. Na jedné straně stojí fotograf – profesionál, na straně druhé amatérská fotografie, která může mít větší či menší přesah. Někteří autoři zaměřují celé své dílo na toto téma, jiní autoři si jen tematicky „odskočí" v jednom souboru. Takový soubor může mít ale stejnou, ne-li větší hloubku zobrazení. Proto jsem se rozhodla vybírat autory subjektivně. Mnozí z nich jsou skutečnými milovníky psů, což je na jejich tvorbě více než znát.

MARTIN USBORNE

Tento mladý Brit je právě jedním z takových autorů. Pro Usborna je zásadní zobrazení vztahu člověk – zvíře. I když jsou mnohdy jeho obrazy poněkud ponuré či depresivní, Usborne se snaží o jemný humor. Jeho prvotinou je soubor (a následně i kniha) *My name is Moose: modern life through a dogs eyes* (2012)[18]. Srdečný příběh vyprávěný fotografiemi. Příběh Moose, psa, který žije ve východním Londýně, kde se jeho páneček potýká s nezaměstnaností, depresemi a smutkem v době krize. Moose nás představuje svým přátelům a vypráví o svých myšlenkách o moderním světě. Je to skutečný přítel člověka, který se nevzdává.

Snad nejvýznamnější Usbornovou knihou je *The Silence of Dogs in cars* (2012)[19], která se stala absolutním hitem a byla publikována na různých uměleckých webech a otištěna v mnoha časopisech po celém světě – NY Daily News [20], Time Light Box[21], Burn

[18] USBORNE, Martin. *My name is Moose: modern life through a dogs eyes* [online]. [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://martinusborne.com/my-name-is-moose-modern-life-through-a-dogs-eyes-signed/
[19] USBORNE, Martin. *The silence of Dogs in Cars* [online]. [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://martinusborne.com/dogs-in-cars/
[20] DAILY NEWS. *The Silence of Dogs in Cars: Striking Photo Series Captures Raw Emotion of Dogs Left Alone* [online]. 2013 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.nydailynews.com/entertainment/music-arts/martin-usborne-silence-dogs-cars-gallery-1.1310995?pmSlide=1.1310977
[21] CAMPBELL, Erica Fahr. *Man 's Best Friend, Muted* [online]. 2011[cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://lightbox.time.com/2011/07/13/mute-the-silence-of-dogs-in-cars/#1

Magazine[22], foto8[23], BBC Viewfinder[24], The Guardian[25], The Independent[26], British Journal of Photography, Das Magazin[27]. Jedná se o sérii, která se skládá z více než 45 fotografií psů, jež tiše hledí přes sklo auta. Často jsou to noční snímky právě pro umocnění atmosféry. Fotografie jsou inscenované. Působí téměř jako filmové záběry. Evokují náladu osamělosti a touhy. Usbornovi nejde o portréty psů, zabývá se pocitem osamělosti, separací ve vztahu k člověku. V jeho tvorbě je patrná inspirace Edwardem Hopperem a Gregory Crewdsonem. „Nevím kdy, kde, ani na jak dlouho to bylo. Možná mi byly tak čtyři roky, asi před Tescem a pravděpodobně to trvalo jen tak 15 minut, ale to není důležité. Důležité bylo, že jsem přemýšlel, jestli se někdo vrátí.“[28] Ten pocit v něm zůstal. A ve stejném věku začal cítit velkou náklonost ke zvířatům. Trápilo ho, když v televizi viděl pořad o tom, jak někdo dal štěně do igelitky a někde ho pohodil. „Nejvíc mě děsilo, že ten pes nemohl mluvit. Musím zdůraznit, že jsem byl milované dítě, ale ty dva pocity ve mně zakořenily a stal se z nich strach ze samoty a nevyslyšení.“[29] říká Usborne a dodává: „Co jsem nečekal, bylo, že zachytím tolik jemných reakcí psů: některé smutné, jiné očekávající, některé rozzlobené a další skleslé. Všichni jsme tak trochu zvířata.“[30] A proč Usborne vybral právě psy? Vidí v nich emočně nejupřímnější bytosti. Tento soubor může u milovníků psů vyvolat i slzy a dojetí, ovšem pro jiného diváka to může být zábavná podívaná.

[22] BURN MAGAZINE. *Mute: The silence of Dogs in Cars* [online]. 2010 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z:http://www.burnmagazine.org/essays/2010/12/martin-usborne-mute/
[23] FOTO8. *Mute Faces* [online]. 2010[cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.foto8.com/live/dogs-in-cars/
[24] VIEWFINDER. Amazing Photograph from The Silence of Dogs in Cars [online]. 2013[cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://artsviewfinder.tumblr.com/post/43415138761/amazing-photograph-from-the-silence-of-dogs-in
[25] THE GUARDIAN. *Martin Usborne' s dogs in cars* [online]. 2011[cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.theguardian.com/artanddesign/gallery/2011/jan/10/photography-dogs-in-cars
[26] BATTERSBY, Matilda. *The silence of Dogs in Cars* [online]. 2013[cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.independent.co.uk/arts-entertainment/art/features/the-silence-of-dogs-in-cars-2186507.html
[27] KUNG, Max. *Hunde die warten* [online]. 2012[cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z:http://martinusborne.com/das-magazin-2012/
[28] ČILI CHILI. *Psí život* [online]. 2013[cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://issuu.com/cilichili/docs/cilichili-c79-06-2011_75ae643044ef8c?e=8224644/3230180
[29] tamtéž
[30] tamtéž

Co se týče kvality snímků z pohledu uměleckého, jde skutečně o soubor velmi povedený. Díky prostředí (ulice), dokonalé práci se světlem a promyšlené kompozici vytváří Usborne drama, které je zároveň dokonalým vizuálním potěšením.

Martin Usborne, The Silence of Dogs in cars, 2012[31]

[31] USBORNE, Martin. *The Silence of Dogs in cars*. Kehler Verlag, 2013

Martin Usborne, The Silence of Dogs in cars, 2012[32]

Martin Usborne, The Silence of Dogs in cars, 2012[33]

[32] USBORNE, Martin. *The Silence of Dogs in cars*. Kehler Verlag, 2013

Podobným tématem se Usborne zabývá i v dalším projetu *Nice to meet you* (2013)[34]. Zde se opět prolíná jeho vlastní boj s depresí. Psí portréty umístěné za jakýmsi pomyslným štítem z kouře, skla a plátna dává těmto fotografiím podtón utrpení v tichu. Usborne také stírá pojem o čase. Zvířata se objevují jako strašidelné, temné bytosti z jiného světa. Fotografie se snaží dotknout naší vlastní minulosti, osamění, temných míst, která má v sobě každý. Sérii doplňuje ještě o texty, jako např. *Jsem v pořádku, Těší mě* nebo *Rád tě poznávám*, které navozují pocit izolace. Za tyto automatické fráze se schováváme, i když nám není dobře. Obrazově je tento soubor oproti předchozímu *The silence of dogs in car* slabý. Nicméně Usbornovi jde především o myšlenku, kterou úspěšně sdělil.[35]

Martin Usborne, Nice to meet you, 2013

Martin Usborne je jeden z těch fotografů, který se aktivně podílí na záchraně psů a jiných zvířat prostřednictvím své tvorby. Vytvořil projekt *A year to help*[36], v němž se zabývá otázkou, kolik zvířat může jeden muž zachránit za 365 dní.

---

[33] USBORNE, Martin. *The Silence of Dogs in cars*. Kehler Verlag, 2013
[34] USBORNE, Martin. *Nice to meet you* [online]. 2014[cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://martinusborne.com/nice-to-meet-you/
[35] SKIDMORE, Maisie. Photography: *Martin Usborne' s back with another brilliant series of dog portraits* [online]. 2013[cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.itsnicethat.com/articles/martin-usborne
[36] USBORNE, Martin. *Year to help* [online]. 2014[cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.yeartohelp.com/

RACHAEL HALE

V uměleckých kruzích se může zdát tahle fotografka trochu kontroverzní. Nepochybně je jednou z nejznámějších a nejvyhledávanějších fotografek zvířat na světě. Novozélandská rodačka si budovala vztah ke zvířatům již od útlého mládí. Její fotografie se staly známé právě díky čistotě, kterou vyzařují. V roce 1995 založila vlastní značku *Rachael Hale Photography*. Úspěšně publikovala svoji kolekci *Animals As Art* ve více než dvaceti zemích světa. Kolekce obsahuje velký výběr přáníček, plakátů, kalendářů a dalších dárkových předmětů. Vlastně jsou to portrétní fotky zvířat[37], které jsou určeny ne příliš náročnému divákovi. Snímky jsou líbivé, nenáročné, jemné. Většinou se jedná o ateliérové fotografie, na nichž Hale často využívá nejrůznějších rekvizit. Její styl je výrazný a nenapodobitelný. V jejích fotografiích je vidět lehkost a vášeň pro zvířata, se kterou pracuje. V současné době žije se svou rodinou ve Walesu, kde si zařídila ateliér, ve kterém se specializuje na focení svateb, portrétů a budoiru.

Rachael Hale, Yana, 2002[38]

Rachael Hale, Maggie and Caesar, 2005[39]

[37] PINTEREST. *Rachael Hale* [online]. [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z:https://cz.pinterest.com/abunayun/rachael-hale/
[38] HALE, Rachael. *101 Salivations: For the Love of Dogs*. Bulfinch, 2003.
[39] HALE, Rachael. *It's a Zoo There*. Bulfinch, 2005.

ALICJA ZMYSŁOWSKA

Polská fotografka svou tvorbu zaměřuje výhradně na portrétování psů. Její fotografie jsou až neuvěřitelně živé. Ať už se jedná o fotku jednotlivce nebo o skupinku, výsledek je geniální. Psi vypadají šťastně a spokojeně.[40] Fotografie je nedílnou součástí jejího života. Není pro ni jen koníčkem, ale i způsobem, jak příjemně strávit volný čas, je to životní styl, jak sama tvrdí. Ukazuje svůj vlastní názor a pocity, které jsou s ním spojeny.[41] Celé její dílo je dovedené k dokonalosti, která však hraničí s amatérskou kýčovitostí. Sladkost, která je patrná z každé fotografie, ale zcela jistě nadchne širokou veřejnost stejně jako u výše zmiňované Rachael Hale. Na straně druhé si však můžeme všimnout mnohdy zajímavých póz, do kterých dostává své zvířecí modely. A právě v tomto bodě může evokovat způsob tvorby, který je typický pro Wegmana.

Alicja Zmysłowska, 2014

[40] Bah. Polská fotografka přichází s dokonalou fotografií psů [online]. 2014 [cit. 20. 4. 2015]. Dostupné z: http://www.reflex.cz/clanek/foto/60356/polska-fotografka-prichazi-s-dokonalou-fotogalerii-psu.html
[41] ZMYSŁOVSKA, Alicja. Alicja Zmysłovska photography [online]. 2014 [cit. 20. 4. 2015]. Dostupné z: https://alicjazmyslowska.wordpress.com/o-mnie/

RON SCHMIDT

Snaží se o vytvoření koncepčního obrazu s určitou příběhovostí. Jeho styl můžeme označit jako filmový s jistou nadčasovostí. Po absolvování vysoké školy začal pracovat v New Yorku jako asistent fotografa. V roce 2000 si založil vlastní studio, v roce 2004 pak značku *Loose leashes* – společnost, která vytváří elegantní a vtipné obrázky pro milovníky psů po celém světě. I když dnes můžeme vidět spoustu psích portrétů, fotografie Rona Schmidta mají vtip a nadhled. Přestože měl předchozí zkušenosti z oblasti módy a reklamy, našel Schmidt své pravé poslání zcela náhodou, a to když chtěl vytvořit rodinné vánoční přání. Jeho labradořice Indy, která nese vánoční strom na zádech, představuje koncepční obraz plný vtipu a nadsázky. Jako umělec vidí Ron za svou prací myšlenku, ne portrét. Příkladem jsou dva labradoři Lewie a Clark, věčně hledající tenisový míček[42].

Ron Schmidt, "LEWIE and CLARK - Early Birds"

[42] LOOSE LEACHES. *Lewie and Clark* [online]. 2015 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://looseleashes.com/collections/lewie-and-clark

TRAER SCOTT

Zaměřuje se na komerční fotografii. Přesto ale větší část jejího díla tvoří fotografie zvířat. Je autorkou čtyř knih, z nichž nejnovější *Newborn Puppies* se stala hitem. Milovníci psů zde mají příležitost vidět své domácí mazlíčky během několika prvních dnů života. Často je jejich vzhled zcela odlišný od psů, kteří z nich vyrostou. Její další kniha *Wilde Horses: Endangered Beauty* zobrazuje divoké koně jako nepochopené a ohrožené bytosti. V moderním světě plném urbanizace a vládních zátahů bojují tyto vznešené bytosti o přežití. Obrazově velmi zajímavou publikací je kniha *Street Dogs* (2007)[43]. Scott cestuje po Mexiku a Portoriku, aby zachytila pozoruhodné a oduševnělé obrazy psů žijících osamoceně nebo ve smečkách na ulici, v džungli nebo plážích. Většina těchto psů nejsou domácími mazlíčky, přesto tato opuštěná a často nedůvěřivá zvířata překvapivě touží po lidské společnosti. Scott se díky své cestě osobně podílela na záchraně mnoha těchto psů, kteří později našli domov v USA. Z prodeje každého výtisku Scott věnovala 50 centů WSPA (Světová společnost na ochranu zvířat).

Traer Scott, Street Dogs - Beach Dog On Roof, 2007[44]

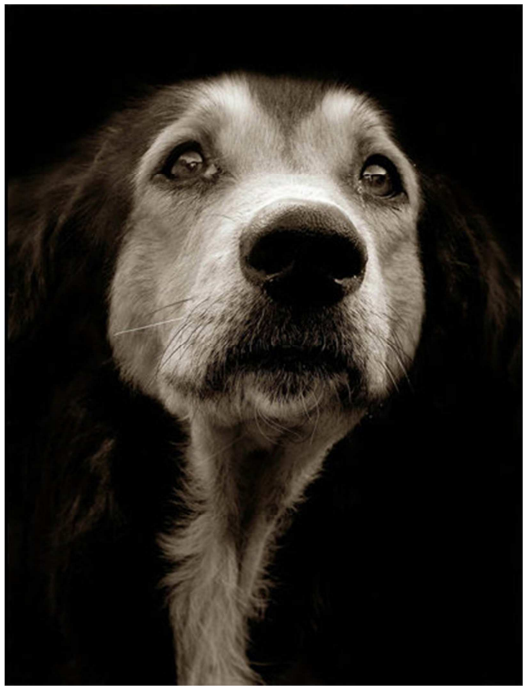

Traer Scott, Shelter Dogs - Sophia, 2006[45]

[43] SCOTT, Traer. *Street dogs* [online]. 2015 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.traerscott.com/#/street-dogs/

[44] SCOTT, Traer. *Street Dogs.* Merrell Publishers, 2007.

Její práce se objevily v časopisech Life Magazine, People, Vogue a dalších. Traer Scott doufá, že se jí povede zprostředkovat svědectví o kráse i tragédiích psích životů po celém světě. Na téměř stejné téma se zaměřila ve své poslední knize *Shelter Dogs* (2008)[46]. Tentokrát však fotila v amerických útulcích. Fotografie jsou koncipovány jako klasické portréty. Je na nich patrna autorčina výzva všem milovníkům psů. Někteří portrétovaní již našli domov, někteří nikdy adoptováni nebyli. Fotografie odhalují překvapivě silné emoce, důstojnost, někdy humor a rozmar, který Scott viděla v každé psí tváři bez ohledu na okolnosti. V celém jejím díle je vidět zápal a vášeň pro zachycení zvířecích, mnohdy tragických příběhů, které cítila potřebu předat a inspirovat ostatní lidi k záchraně mnoha dalších psích životů.

THERON HUMPHREY

„Vzbudil jsem se a chtěl jsem prožít jiný život. Chtěl jsem objevovat nové věci a poznávat nové lidi.“[47] Po rozvodu a ztrátě svého dědečka opustil lukrativní práci jako módní fotograf, adoptoval fenku coonhouda a vyrazil na celoroční cestu po Spojených státech se svým nejlepším přítelem, fenkou Maddie. Tento projekt nazval *This Wild Idea*. Během své cesty začal Maddie fotografovat v nejrůznějších pozicích, a tak vznikla kniha *Maddie on things: A Super Serious Project about Dogs and Physics*[48]. Z fotografií je patrné, že Maddie udělá cokoliv a trpělivě pózuje podobně jako Wegmanovi psi. Humphereyho projekt byl oceněn National Geographic Travel jako projekt roku 2012. Unikátní sérii fotografií pořídil Theron Humphrey na cestě po padesáti státech USA v naději, že bude objevovat nové věci a poznávat nové lidi, což byl jeho životní sen. Ale to, co si neuvědomil, bylo, jak mu ten přátelský pes z útulku změní život. Humphrey zachycuje svou věrnou společnici Maddie při věcech, které umí nejlépe – stojí na nich.

---

[45] SCOTT, Traer. *Shelter Dogs.* Merrell Publishers, 2006.
[46] SCOTT, Traer. *Shelter dogs* [online]. 2015 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.traerscott.com/#/shelter-dogs/
[47] HUMPHREY, Theron. *This wild idea* [online]. 2015 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://thiswildidea.com/
[48] HUMPHREY, Theron. *Maddie on Things* [online]. 2015 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://maddieonthings.com/

S pozoruhodnou grácií a trpělivostí. Od sekaček na trávu, přes zábradlí až po basketbalový koš.

Theron Humphrey, Lawrence, 2012[49]

Theron Humphrey, Sandpoint, 2012[50]

Projekt se postupně vyvíjel a rostl. Humphrey představuje kolekci snímků, které výstižně představují myšlenku velkého amerického výletu a zvláštního talentu jeho psa. Maddie vidí svět tak, jak by ho Humphrey nemohl nikdy vidět ani cítit. Projekt *This Wild Idea* je příběh o tom, co je v životě vlastně důležité. Maddie Humphreymu pomohla najít sebe sama, stala se jeho nejlepším přítelem a společníkem na cestě. Možná, že Maddiina mimořádná oddanost a chuť stát na vrcholcích nejrůznějších objektů je jakási parafráze na naše životy, které by nás mohly inspirovat k tomu, abychom ocenili všechny ty malé světlé okamžiky kolem sebe.

[49] HUMPHREY, Theron. *Maddie on Things: A Super Serious Project About Dogs and Physics*. Chronicle Books, 2013.
[50] HUMPHREY, Theron. *Maddie on Things: A Super Serious Project About Dogs and Physics*. Chronicle Books, 2013.

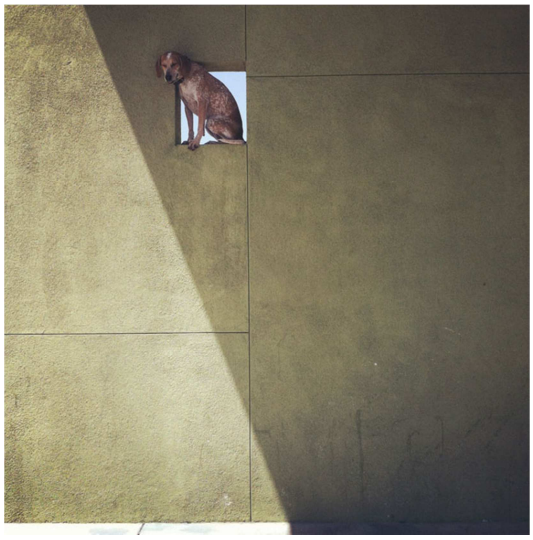

Theron Humphrey, Hollywood, 2012[51]

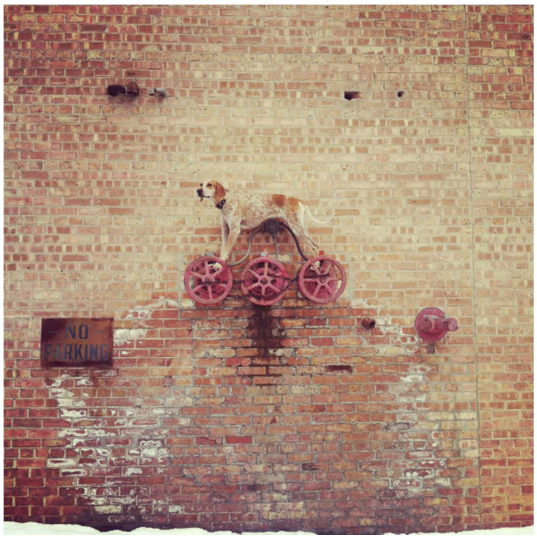

Theron Humphrey, 2012[52]

Humphrey je také součástí projektu *Why We Rescue*[53], který zdůrazňuje, jak zvířata mění naše životy k lepšímu. Proto je důležité jim otevřít své domovy a srdce. Tento projekt obsahuje fotografie zachráněných psů z útulků po celých Státech. Jsou to příběhy jednotlivých lidí, kteří adoptovali své miláčky. Humphrey se snaží tímto projektem změnit vnímání lidí, protože existuje tolik úžasných zvířat, která potřebují milující domovy. On sám je toho důkazem. Maddie mu změnila život.

Fotografie jsou koncipované spíše dokumentárně. Tento soubor nemá však takovou obrazovou kvalitu jako *Maddie on things*, je v něm ovšem zásadní sdělení, které má svůj smysl, i kdyby díky němu našel nový domov jeden jediný pes.

[51] HUMPHREY, Theron. *Maddie on Things: A Super Serious Project About Dogs and Physics*. Chronicle Books, 2013.
[52] HUMPHREY, Theron. *Maddie on Things: A Super Serious Project About Dogs and Physics*. Chronicle Books, 2013.
[53] HUMPHREY, Theron. *Why We Rescue* [online]. 2015 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://whywerescue.com/

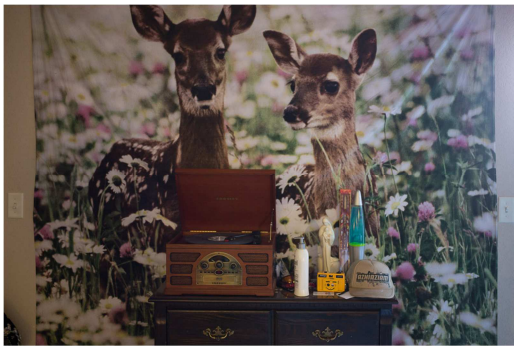

Why we rescue - USA, Kelsey and Trevor

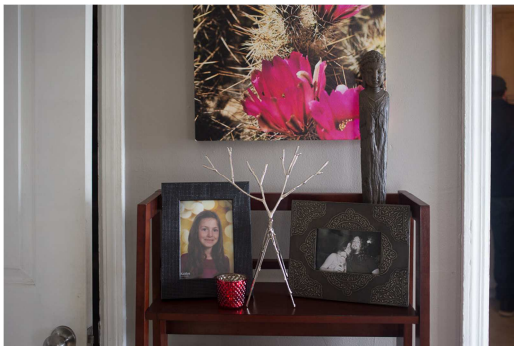

Why we rescue - USA, Charise and David

SETH CASTEEL

Je z pohledu New York Times nejprodávanější autor. Jeho série *Underwater Dogs* (2012)[54] viděly stovky milionů lidí po celém světě a staly se jedněmi z nejznámějších sérií snímků v uplynulém desetiletí. V roce 2007 začal Casteel fotografovat zvířata bez domova. Doufal, že jim tyto fotky pomohou najít nový domov. A skutečně se díky nim podařilo adoptovat nespočet psů. Od té doby pracuje Seth jako fotograf domácích mazlíčků, spolupracuje s desítkami vydavatelů a vystavuje svá díla v galeriích po celém světě. Jeho práce byly publikovány v National Geographic, New York Times a stovkách dalších časopisů a novin. Casteelovým posláním je vzdělávat a inspirovat další lidi k záchraně zvířat. Jeho nejoriginálnější a nejznámější kniha *Underwater Dogs* obsahuje fotografie zachycující čtyřnohé tvory při hře pod vodou. Jsou to neuvěřitelné psí portréty, které místy připomínají Lochnesskou příšeru, jindy mimozemské tvory nebo děsivé piraně.

Seth Casteel, Underwater Dogs, 2012[55]

[54] LITTLE FRIEND PHOTO. *Underwater Dogs* [online]. 2015 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.littlefriendsphoto.com/#!/4/featured/Underwater_Dogs/22

[55] CASTEEL, Seth. *Underwater Dogs.* Little, Brown and Company, 2012.

ROBIN SCHWARTZ

Profesionální fotografka z New Jersey. Její fotografie jsou ve sbírkách několika muzeí a byly otištěny v řadě publikací po celém světě. Celkem vydala tři monografie: *Primate Portraits* (1993)[56] – soubor fotografií lidoopů a opic, kde se autorka nesnaží zachytit jejich každodennost v zajetí, ale svůj vlastní sen o světě primátů. Další knihou je *Dog watching* (1995)[57] – pohled na život psíma očima, na vztahy, které psi tvoří s lidmi, jinými psy, kočkami, ptáky a dokonce i žábami. Schwartz se v knize snaží objevovat tvory, kteří jsou na pokraji zatracení. Poslední knihou je *Amelia's world*[58]. Tyto fotografie jsou inspirovány opravdovou životní cestou Robin Schwartz s její dcerou Amélií. Robin se prostřednictvím těchto fotografií snaží líčit vztahy se zvířaty. Jde v nich o zobrazení vymyšlených světů, které můžeme probádat a objevovat mimořádné.

Robin Schwartz, Amelia and the Animals, 2002 - 2015[59]

[56] SCHWARTZ, Robin. *Primate portraits* [online]. 2015 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://robinschwartz.net/#/projects--amelia-primates-dogs-arabbers-mexico/primate-portraits/AngelCaseylt

[57] SCHWARTZ, Robin. *Dogs: Pets and Strays* [online]. 2015 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://robinschwartz.net/#/projects--amelia-primates-dogs-arabbers-mexico/dogs-arabbers-mexico/dogs--pets-and-strays/PeeDeeRoseAngelina_in_the_Mirror

[58] SCHWARTZ, Robin. *Amelia and the Animals 2002-2015* [online]. 2015 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://robinschwartz.net/#/projects--amelia-primates-dogs-arabbers-mexico/amelia-and-the-animals-2002-2015/AmeliaRicky700

[59] SCHWARTZ, Robin. *Robin Schwartz: Amelia and the Animals*. Aperture, 2014.

SAROLTA BÁN

Tuhle mladou a talentovanou fotografku maďarského původu sem můžeme zařadit díky jejímu projektu *Help dogs with images*[60]. Sarolta Bán je známá především díky surrealistickým obrazům krajin. Původně se zabývala designem šperků, ale později zjistila, že se její vášní stala digitální fotografie. Ta jí umožňuje velký zásah do obrazu. Pomocí běžných prvků a jejich kombinací může ve fotografii vytvořit různé příběhy. Všechno to začalo, když si Sarolta adoptovala svého vlastního psa z útulku a rozhodla se založit projekt *Help dogs with images*, v němž jsou hlavními aktéry psi a kočky. Zajímavé na tomto souboru je, že Saroltiným skutečným dílem je až postprodukce. Na svém facebookovém profilu sbírá fotografie opuštěných zvířat a přetváří je na snové metafory. Ukazuje zde nejen svůj tvůrčí potenciál, ale snaží se tímto nevšedním způsobem zvýšit povědomí lidí a poskytnout zvířatům šanci na nový lepší život. Velkou část její tvorby tvoří surrealistické alegorie[61].

Sarolta Bán, Photoallegory[62]

[60] BÁN, Sarolta. *Help Dogs With Images* [online]. 2014 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.saroltaban.com/projects/read/81

[61] BÁN, Sarolta. *Photoallegory* [online]. 2015 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.saroltaban.com/gallery

[62] Rok publikace souborů se nepodařilo ve zdrojích nalézt

ELKE VOGELSANG

Profesionální fotografka žijící v Německu. Celou její tvorbou se prolíná téma psa. Vytvořila tak několik souborů, z nichž obrazově povedený je *Urban Dogscapes*[63].

Elke Vogelsang, Urban Dogscapes

Za zmínku však stojí i její poslední projekt *Nice Noising You*[64]. Jedná se o populární sérii fotografií jejích tří psů – Noodles, Scout a Loli – a detailní záběry často vtipných výrazů ve snaze předvést jejich jedinečné osobnosti.

Inspirací je jí příroda, kterou se snaží napodobit a přidat i kousek vlastního pohledu na svět, vesmír a všechno mezi tím. Její největší inspirací jsou právě její tři psi. Je mnoho fotografů, kteří nám poskytnou řadu technicky dokonalých a nádherných snímků. Elke se proto rozhodla najít a vytvořit individuální a působivé zobrazení, novou perspektivu a vyzkoušet nové postupy při fotografování. To se jí ostatně povedlo. Sérii fotografií

[63] VOGELSANG, Elke. *Urban Dogscapes* [online]. 2015 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://elkevogelsang.com/en/urban-dogscapes-2/
[64] VOGELSANG, Elke. *Nice Nosing you* [online]. 2015 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://elkevogelsang.com/en/nice-nosing-you/

Nice Noising You začala sdílet na svých webových stránkách a Facebooku a ta se rychle začala šířit po celém světě. V současné době pracuje Vogelsang na knize, v níž se podobným způsobem zabývá fotografováním ostatních zvířat, jako jsou kočky, tygři nebo krokodýli.

Elke Vogelsang, Nice Noising You, 2014[65]

[65] VOGELSANG, Elke. *Nice Noising You: For the Love of Life, Dogs and Photography*. Hardie Grant Books, 2015.

SERENAH HODSON

Serenah žije v Austrálii a je jednou z mezinárodně oceňovaných fotografek. Její tvorba spočívá v portrétování jejích psích společníků[66] – Rocca, Ralpha a Simona. Často vídáme fotografie rozkošných dětí oblečených do nejrůznějších kostýmů a s nejbizarnějšími rekvizitami. Tyto fotografie jsou velmi módní. Stejná stylizace se pak objevuje i v tzv. pet fotografii, podobně jako u Wegmana a jiných. Už jste viděli jezevčíka v kožichu nebo buldoka v kočárku? Tahle kreativita je typická i pro Serenu. Její fotografie mají nezaměnitelný rukopis. Umění má za úkol vyvolávat emoce a to se této fotografce opravdu podařilo. V tomto případě je tou emocí radost. Její nápadité pojetí, vášeň pro věc spolu s důvěrou a vztahem k portrétovaným čiší z celé její tvorby.

Serenah Hodson, Ralph, 2014

[66] BRISBANE PET PHOTOGRAPHY. [online]. 2015 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.serenahphotography.com.au/html_ver/

VALERIE SHAFF

Americká fotografka je známá díky psím portrétům. Svůj první fotoaparát dostala do ruky v sedmi letech a tehdy začala fotografovat svou fenu zlatého retrievera Taffy. Dnes se kromě fotografování zvířat zaměřuje i na zobrazení mezilidských vztahů. Její fotografie jsou často velmi intimní. Na druhé straně můžeme vidět naprosto banální snímky – portréty psů ve stejnojmenné knize. Přesto ale Shaff vnáší do fotografií jakýsi jemný ženský vhled. V dalších publikacích *If only you knew how much, smell you* (1998), *I´m puppy, Hear meyap* (2013) se více zabývá formou. Jde o originální a vtipný pohled na to, co si štěňata opravdu myslí. Fotografie Valerie Shaff se objevily v New Yorku a také ve významných časopisech.

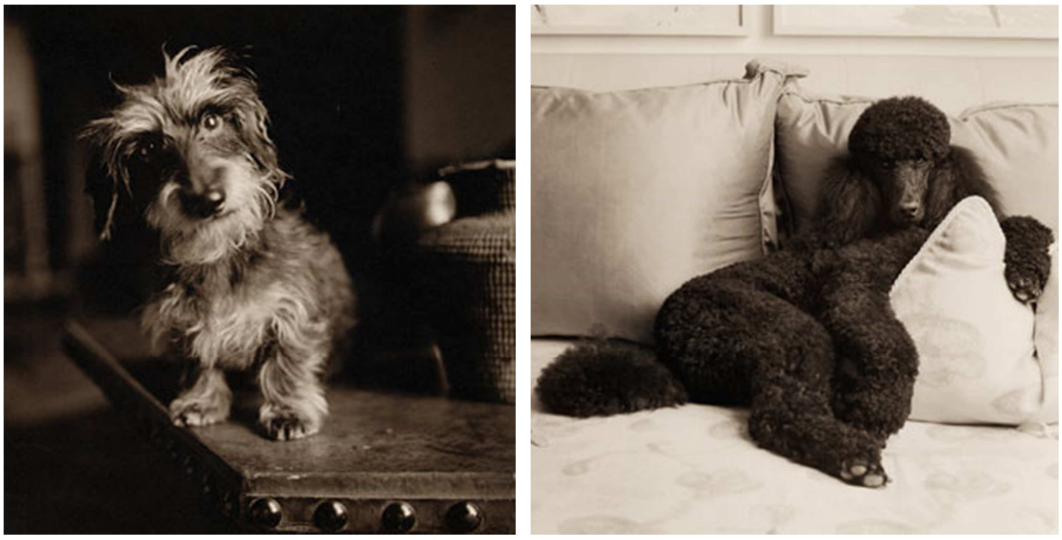

Valerie Shaff, If Only You Knew How Much I Smell You 1998[67]

[67] SHAFF, Valerie. If Only You Knew How Much I Smell You: Thue Portraits of Dogs. Bulfinch, 1998.

AUTOŘI, KTEŘÍ SE FOTOGRAFII PSŮ VĚNUJÍ POUZE OKRAJOVĚ

JAMIE CLAUSS

Profesionální americká fotografka, jejímž hlavním tématem jsou především děti, tedy newborn, a těhotné ženy. Její tvorba není nikterak výjimečná. Jedním souborem však zaujala širokou veřejnost[68]. Malý soubor fotografií, kde místo novorozeněte pózuje pes, vznikl zcela spontánně. A to, když se v jejím ateliéru ocitl bezdětný pár se svou fenkou Snuggles. Fotografie zůstávají stejně něžné, ale zároveň, jsou to neuvěřitelně vtipné snímky, které se vysmívají klasickým studiovým fotkám s miminky.

Jamie Clauss, Snuggles' newborn, 2014

[68] HEIGL, Alex. *Photographer Stages Shoot with Couple 's Dog Instead of Newborn* [online]. 2014 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.people.com/article/jamie-clauss-count-it-joy-photographer-newborn-shoot-dog

Jamie Clauss, Snuggles' newborn, 2014

YUN-FEY TOU

Taiwanský fotograf, který v USA vystudoval uměleckou školu se zaměřením na fotografii. Po návratu domů se živil jako fotoreportér. Od roku 2009 pracuje samostatně jako fotograf na několika projektech. Jedním z nich je i *Memento Mori* (2014)[69]. Fotografie byly pořízeny v útulku pro opuštěné psy na Taiwanu. Zachycují poslední okamžiky života psů. Yun-Fey Tou využívá klasický portrét. Jedině tak umožní divákovi nahlédnout do očí zvířete, které bude za pár minut utraceno. Jeho obrazy nás nutí k zamyšlení. Oči těchto psů říkají, že ví, jaký osud je čeká. Fotograf k nim říká: "Tyto portréty byly pořízeny v ten samý den, kdy měli být tito psi utraceni nebo milosrdně zabiti ve veřejných útulcích, provozovaných vládními agenturami na Taiwanu. Cílem tohoto projektu je zvýšit povědomí o právech zvířat. Lidé by je měli

[69] TOU, Yun-Fei. *Memento Mori* [online]. 2015 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z:http://yunfeitou.photoshelter.com/gallery/Memento-Mori/G0000pBVGvmeaFko/

vidět jako záležitost morálky, ne emocionální apel."[70] Fotografický obraz je pouze prostředkem komunikace, která může vést k lepšímu pochopení situace, události, sebe sama a světa kolem nás. A tak se neubráníme a klademe si otázku, jaká je podobnost našich životů?

čas do utracení: 1,9 hodiny
Yun-Fey Tou, Memento Mori, 2014

čas do utracení: 1,2 hodiny
Yun-Fey Tou, Memento Mori, 2014

[70] HACKENBURG, Franz. *11 psů. Kteří čekají na smrt – fotky, ze kterých mrazí* [online]. 2014 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z:http://g.cz/11-opustenych-psu-kteri-cekaji-na-smrt-fotky-ze-kterych-mrazi/

SEBASTIAN MAGNANI

Mladý švýcarský fotograf se svou tvorbou zaměřuje především na portréty, reklamní a reportážní fotografii. Kromě toho se věnuje i několika volným projektům. Jedním z nich je fotosérie *Underdogs*[71]. To, že se psi nápadně podobají svým majitelům, je fenomén, který chtěl zachytit i Magnani. Tuhle podobu však dovedl do extrému, a to díky postprodukci. Portrétovaným psům přidal stejný účes, šaty i doplňky, jako mají jejich majitelé. A tak vznikla série úsměvných diptychů, v nichž se objevuje až neuvěřitelná podobnost. Fotografie jsou koncipovány jako klasický studiový portrét. Umělecká kvalita těchto portrétů trochu pokulhává, ale zdá se, že se autor zaměřuje na něco zcela jiného. Už když si vybíráme psa, podvědomě tíhneme k podobným typům, jako jsme my sami. Americká agentura pro výzkum veřejného mínění MediaStart provedla studii, ve které byl srovnáván životní styl majitelů psů s charakteristickými znaky jejich miláčků. Ukázalo se například, že 90 procent newyorských chrtů patřilo do rodiny, která se intenzivně věnuje sportu. Víc než 70 procent psů mohutnějších plemen (mastif, doga, bernardýn) si pořídili lidé nižšího vzrůstu, luxusní plemena, jejichž zevnějšku je potřeba se velmi věnovat, častěji chovají osaměle žijící ženy. Stejně tak nikoho nepřekvapí, že výbušné a cholerické typy si rozumějí s teriéry a pinči[72]. Ve stejném stylu Magnani portrétuje majitele koček s jejich miláčky. Sérii nazval obdobně – *Undercats*.

[71] JUSTINA. *Dog Dressed as Their Owners By Sebastian Magnani* [online]. 2014 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.boredpanda.com/underdogs-dogs-dressed-as-their-owners-sebastian-magnani/

[72] YT. *Jaký pes, takový pán! Studie, proč se po roce začnete podobat svému mazlíčkovi* [online]. 2014 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://hobby.blesk.cz/clanek/hobby-moje-hobby-soutez-nejpes/238076/jaky-pes-takovy-pan-studie-proc-se-po-roce-zacnete-podobat-svemu-mazlickovi.html

Sebastian Magnani, „Underdogs“, 2009

Sebastian Magnani, „Underdogs“, 2009

CARLI DAVIDSON

Celosvětově uznávaná americká fotografka. Nejdříve pracovala jako ošetřovatelka zvířat v Oregonské Zoo, kde objevila kouzlo fotografování. Nyní je fotografkou na volné noze a věnuje se nejenom komerční fotografii, ale také svým uměleckým projektům. Díky svým znalostem o chování zvířat dokáže zachytit jejich působivé obrazy v jakékoliv situaci. Jejími modely jsou psy, kočky, ptáci a jiná exotická zvířata. Celosvětově úspěšnou se stala teprve v roce 2011, a to sérií s názvem *Shake*[73], kterou vydala i knižně. Obsahuje fotografie psů nejrůznějších plemen v opravdu vtipných pozicích – při otřepávání se. Tento pomíjivý zlomek reality se nám zcela určitě zaryje do paměti, neboť fotografie nás nutí sledovat všechny záhyby zvířecí kůže, srst a v mnoha případech i obrovské množství slin odlétávajících do stran. Je až neuvěřitelné, jakou podobu má psí tělo v pohybu. Snímky jsou koncipovány jako klasický studiový portrét, díky čemuž můžeme nerušeně prozkoumávat jejich detaily. Za zmínku stojí i další soubor, který má spíše dokumentární formu. Série osmi fotografií s názvem *Ramen Poodle* působí velmi komorně. Zachycuje život handicapovaného pudla[74].

Carli Davidson, Shake, 2011[75]

[73] DAVIDSON, Carli. *Shake*[online]. 2015 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.carlidavidson.com/
[74] DAVIDSON, Carli. *Ramen Poodle* [online]. 2015 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.carlidavidson.com/ramen-noodle-poodle/
[75] DAVIDSON, Carli. *Shake*. Harper Design, 2013.

ZÁVĚR

Mým záměrem nebylo obsáhnout všechny světové autory, kteří se zabývají fotografováním psů. Chtěla jsem spíše představit méně či více známé fotografy, kteří mě osobně nějakým způsobem oslovili, a sama prozkoumat tuto oblast umění. Doteď jsem ani netušila, jak hojně je pes ve fotografii zastoupen. A pokud půjdeme do hloubky, zjistíme, že pes ve fotografii určitě není kýčem.

Ano, u spousty fotografů je tvorba laděná humorně. Snímky jsou lehké, poetické, líbivé, vhodné jako obrázek nad postel. Na druhé straně jsem ráda, že existují autoři, kteří se nebojí zobrazovat i temnou stránku psího života. Často šokují. Ukazují bídu, utrpení, týrání. Nechápavě se ptám, jak silný žaludek člověk musí mít, aby nezasáhl a místo fotoaparátu netiskl v náručí zbědované zvíře? Bohužel je to právě člověk, kdo rozhoduje o osudech zvířecích bytostí.

Proto pro mě bylo tolik důležité sepsat práci na toto téma. Souhrnem nejzajímavějších děl jsem chtěla upozornit na uměleckou kvalitu mnohých snímků.

U nás je zvířecí námět ve fotografii považován spíše za něco druhotného a snaha pozvednout jej jde v uměleckých kruzích příliš pomalu a ztuha. Ve světové fotografii ale najdeme důkaz o tom, že kromě kvalitní fotografie mají mnozí autoři i jiný cíl – a tím je záchrana zvířat. Např. Martin Usborne svým projektem *A year to help*, Traer Scott se souborem *Street Dogs*, úžasný Theron Humphrey a projekt *Why we rescue*, Seth Casteel, díky jehož fotografiím *Underwater Dogs* našlo domov nespočet psů, nebo Sarolta Bán s projektem *Help dogs with images*. I kdyby díky nim našel domov jeden jediný pes, tyhle fotografie mají smysl.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BENDOVÁ, Markéta. *Pes v české fotografii*. Opava, 2004. Bakalářská práce. Slezská univerzita v Opavě. Fakulta filozoficko-přírodovědecká. Vedoucí práce Prof. Mgr. Jindřich ŠTREIT.

CASTEEL, Seth. *Underwater Dogs.* Little, Brown and Company, 2012.

DAVIDSON, Carli. *Shake*. Harper Design, 2013.

HALE, Rachael. *It's a Zoo There*. Bulfinch, 2005.

HALE, Rachael. *101 Salivations: For the Love of Dogs*. Bulfinch, 2003.

HUMPHREY, Theron. *Maddie on Things: A Super Serious Project About Dogs and Physics*. Chronicle Books, 2013.

MILAN, Cesar. *Krátký návod, jak udělat psa šťastným*. Bratislava: Timy partners spol. s. r. o., 2013. ISBN 978-80-89311-34-7.

SCOTT, Traer. *Shelter Dogs.* Merrell Publishers, 2006

SCOTT, Traer. *Street Dogs.* Merrell Publishers, 2007.

SHAFF, Valerie. If Only You Knew How Much I Smell You: Thue Portraits of Dogs. Bulfinch, 1998.

SCHWARTZ, Robin. *Robin Schwartz: Amelia and the Animals*. Aperture, 2014.

SIMON, Joan, WEGMAN, William. *Funney Strange.* Yale University Press, 2006.

USBORNE, Martin. *The Silence of Dogs in cars*. Kehler Verlag, 2013.

VOGELSANG, Elke. *Nice Noising You: For the Love of Life, Dogs and Photography*. Hardie Grant Books, 2015.

WEBOVÉ ODKAZY

BAH. Polská fotografka přichází s dokonalou fotografií psů [online]. 2014 [cit. 20. 4. 2015]. Dostupné z: http://www.reflex.cz/clanek/foto/60356/polska-fotografka-prichazi-s-dokonalou-fotogalerii-psu.html

BÁN, Sarolta. *Help Dogs With Images* [online]. 2014 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.saroltaban.com/projects/read/81

BÁN, Sarolta. *Photoallegory* [online]. 2015 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.saroltaban.com/gallery

BRISBANE PET PHOTOGRAPHY. [online]. 2015 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.serenahphotography.com.au/html_ver/

BULÁKOVÁ, Martina. *Krásný život lidí i psů, ale žádné snímky pod psa – to je Elliott Erwitt* [online]. 2010 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://zpravy.idnes.cz/krasny-zivot-lidi-i-psu-ale-zadne-snimky-pod-psa-to-je-elliott-erwitt-1ir-/zpr_archiv.aspx?c=A100223_213131_kavarna_chu

BURN MAGAZINE. *Mute: The silence of Dogs in Cars* [online]. 2010 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z:http://www.burnmagazine.org/essays/2010/12/martin-usborne-mute/

CAMPBELL, Erica Fahr. *Man 's Best Friend, Muted* [online]. 2011[cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://lightbox.time.com/2011/07/13/mute-the-silence-of-dogs-in-cars/#1

DAILY NEWS. *The Silence of Dogs in Cars: Striking Photo Series Captures Raw Emotion of Dogs Left Alone* [online]. 2013 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.nydailynews.com/entertainment/music-arts/martin-usborne-silence-dogs-cars-gallery-1.1310995?pmSlide=1.1310977

DAVIDSON, Carli. *Ramen Poodle* [online]. 2015 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.carlidavidson.com/ramen-noodle-poodle/

DAVIDSON, Carli. *Shake*[online]. 2015 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.carlidavidson.com/

DENNÍ STACIONÁŘ NÁRUČ. *Canisterapie* [online].[cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.os-naruc.cz/index.php?action=20101&id_p_m=51&id_m=94

ERWITT, Elliott. [online]. 2015 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.elliotterwitt.com/lang/index.html

HACKENBURG, Franz. *11 psů. Kteří čekají na smrt – fotky, ze kterých mrazí* [online]. 2014 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z:http://g.cz/11-opustenych-psu-kteri-cekaji-na-smrt-fotky-ze-kterych-mrazi/

HEIGL, Alex. *Photographer Stages Shoot with Couple 's Dog Instead of Newborn* [online]. 2014 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.people.com/article/jamie-clauss-count-it-joy-photographer-newborn-shoot-dog

HUMPHREY, Theron. *Maddie on Things* [online]. 2015 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://maddieonthings.com/

HUMPHREY, Theron. *This wild idea* [online]. 2015 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://thiswildidea.com/

HUMPHREY, Theron. *Why We Rescue* [online]. 2015 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://whywerescue.com/

JUSTINA. *Dog Dressed as Their Owners By Sebastian Magnani* [online]. 2014 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.boredpanda.com/underdogs-dogs-dressed-as-their-owners-sebastian-magnani/

LITTLE FRIEND PHOTO. *Underwater Dogs* [online]. 2015 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.littlefriendsphoto.com/#!/4/featured/Underwater_Dogs/22

LOOSE LEACHES. *Lewie and Clark* [online]. 2015 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://looseleashes.com/collections/lewie-and-clark

MARTINOVÁ, Zdena. *Pes není ochočený vlk: Jak vznikl nejlepší přítel lidí* [online]. 2013 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.abicko.cz/clanek/precti-si-priroda/14107/pes-neni-ochoceny-vlk-jak-vznikl-nejlepsi-pritel-lidi.html

MORAVCOVÁ, Lucie. *Kdo ochočil psa?* [online]. 2006 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://svetzvirat.unas.cz/historiepsa.htm

VANDROVCOVÁ, Tereza. *Pes jako typický zástupce zvířat v sociálním světě člověka* [online]. 2009 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://humanimal.cz/texty_soubory/pes-ve-svete-cloveka.html

PFLUGHOEFT, Jamie. *The History of Pet Photography* [online]. 2012 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: https://www.safaribooksonline.com/library/view/beautiful-beasties-a/9781118235201/02_Chpt_01.html

PINTEREST. *Rachael Hale* [online]. [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z:https://cz.pinterest.com/abunayun/rachael-hale/

SCOTT, Traer. *Shelter dogs* [online]. 2015 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.traerscott.com/#/shelter-dogs/

SCOTT, Traer. *Street dogs* [online]. 2015 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.traerscott.com/#/street-dogs/

SHORPY PHOTO ARCHIVE. *Dogs* [online]. 2015 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z:http://www.shorpy.com/dog-pictures-and-dog-photos

SCHWARTZ, Robin. *Amelia and the Animals 2002-2015* [online]. 2015 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://robinschwartz.net/#/projects--amelia-primates-dogs-arabbers-mexico/amelia-and-the-animals-2002-2015/AmeliaRicky700

SCHWARTZ, Robin. *Dogs: Pets and Strays* [online]. 2015 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://robinschwartz.net/#/projects--amelia-primates-dogs-arabbers-mexico/dogs-arabbers-mexico/dogs--pets-and-strays/PeeDeeRoseAngelina_in_the_Mirror

SCHWARTZ, Robin. *Primate portraits* [online]. 2015 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://robinschwartz.net/#/projects--amelia-primates-dogs-arabbers-mexico/primate-portraits/AngelCaseylt

SKIDMORE, Maisie. Photography: *Martin Usborne' s back with another brilliant series of dog portraits* [online]. 2013[cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.itsnicethat.com/articles/martin-usborne

STELTS, Sandra. *19th century photo exhibition looks at Picturing Dogs, Seeing Ourselves* [online]. 2014 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://news.psu.edu/story/330036/2014/10/13/arts-and-entertainment/19th-century-photo-exhibition-looks-picturing-dogs

THE DODO COMMUNITY. *Part Of The Family: Pet Photos Throught* History [online]. 2014 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: https://www.thedodo.com/community/AnimalHistoryMuseum/part-of-the-family-capturing-t-867397442.html

TOU, Yun-Fei. *Memento Mori* [online]. 2015 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z:http://yunfeitou.photoshelter.com/gallery/Memento-Mori/G0000pBVGvmeaFko/

USBORNE, Martin. *My name is Moose: modern life through a dogs eyes* [online]. [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://martinusborne.com/my-name-is-moose-modern-life-through-a-dogs-eyes-signed/

USBORNE, Martin. *Nice to meet you* [online]. 2014[cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://martinusborne.com/nice-to-meet-you/

USBORNE, Martin. *The silence of Dogs in Cars* [online]. [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://martinusborne.com/dogs-in-cars/

USBORNE, Martin. *Year to help* [online]. 2014[cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.yeartohelp.com/

VOGELSANG, Elke. *Nice Nosing you* [online]. 2015 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://elkevogelsang.com/en/nice-nosing-you/

VOGELSANG, Elke. *Urban Dogscapes* [online]. 2015 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://elkevogelsang.com/en/urban-dogscapes-2/

WEGMAN, William. [online]. 2015 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://www.wegmanworld.com/

YT. *Jaký pes, takový pán! Studie, proč se po roce začnete podobat svému mazlíčkovi* [online]. 2014 [cit. 28. 3. 2015]. Dostupné z: http://hobby.blesk.cz/clanek/hobby-moje-hobby-soutez-nejpes/238076/jaky-pes-takovy-pan-studie-proc-se-po-roce-zacnete-podobat-svemu-mazlickovi.html

ZMYSŁOVSKA, Alicja. Alicja Zmysłovska photography [online]. 2014 [cit. 20. 4. 2015]. Dostupné z: https://alicjazmyslowska.wordpress.com/o-mnie/

JMENNÝ REJSTŘÍK

Bán, Sarolta	35, 46
Birgus, Vladimír	9
Boby, Bronislav	9
Castee,l Seth	33, 46
Clauss, Jamie	40, 41
Crewdson, Gregory	21
Čapek, Karel	8
David, Jiří	9
Davidson, Carli	45
Disdéri, André-Adolphe-Eugène	13
Dostál, František	8
Dvořáček, Igor	9
Erwitt, Elliott	9, 16, 17
Hale, Rachael	25, 26
Hanke, Jiří	9
Hodson, Serenah	38
Hopper, Edward	21
Humphrey, Theron	29, 30, 31, 32, 46
Kolář, Viktor	9
Koudelka, Josef	9

Kučera, Jaroslav 9

Kydrová, Dana 9

Lutherer, Ivan 9

Magnani, Sebastian 43, 44

Malý, Antonín 9

Novotný, Miloň 9

Pospěch, Tomáš 9

Ray, Man 17

Scott, Traer 28, 29, 46

Shaff, Valerie 39

Schmidt, Ron 27

Schwartz, Robin 34

Štecha, Pavel 9

Tou, Yun-Fey 41, 42

Usborne, Martin 20, 21, 22, 23, 24, 46

Velkoborský, Petr 9

Vogelsang, Elke 36, 37

Wegman, William 9, 17, 18, 19, 26, 29, 38

Zmysłowska, Alicja 26